

تجربه شما

سوالات و تجربیات خود را برای ما ارسال کنید

۲۰۰۰۹۹۹

۰۹۰۳۳۳۷۱۰

درباره کارگران اتباع یگانه

همه ما می دانیم که جمعیت قابل توجهی از مردم کشور افغانستان در کشور ما به عنوان کارگر و شغل هایی از این دست مشغول به کارند. اغلب این عزیزان به جهت شرایط نامناسب کشور خود، رنج غربت را به جان خریدند و به ایران آمده اند تا بتوانند حداقلی از معیشت را برای خود و خانواده هایشان تأمین کنند. این عزیزان به جهت وجود خلاهای قانونی توان استیفای حقوق خود را ندارند. دقیقاً به دلیل همین خلاهای قانونی هم هست که برخی کارفرمایان به خود اجازه می چنین اقدامی می دهند. به عنوان مثال، دوستی تعریف می کرد که منزل ما نیاز به برخی تعمیرات جزئی داشت. بعد از پرس و جو برای پیدا کردن بنا و کارگر، نهایتاً به دو استاد افغانستانی جهت این کار مراجعه کردم. قرار و مدار کار و میزان دستمزد را گذاشتیم و آنها نیز مشغول کار شدند. پس از چندروز که کار تمام شد؛ من حقوقشان را پرداخت کردم. این دو عزیز از شدت خوشحالی بارها و بارها برای تشکر کردند. با تعجب پرسیدم: «این همه تشکر برای چیست؟» این همان دستمزدی است که از قبل توافق کرد بودیم. «بابا! احتی گفتند: ما دستمزد است که اینجا مشغول به کاریم. شاید در موارد معدودی حقوق بدهند چون بحث و کامل دریافت می کنیم. چون از نظر قانونی دستمزد کوتاه است و توانایی شکایت نداریم، مواز دیداری پیدا کرده که در فرمایان زیر قول و قرارمان نداده. چه خوب است که در برخورد با این دست استامان همواره این فرمایش حضرت سجاد (ع) در ساله حقوق را پیش چشم داشته باشیم: حق زبردستان تو بر تو آن است که بدانی صرفاً ضعیفان و فاقد قدرت تو (از نظر مالی، بدنی و فکری) دلیل تسلط تو بر آنها شده است؛ و نه چیز دیگری. پس تو باید با آنها عادلانه رفتار کنی و مانند پدری مهربان برای آنها باشی؛ از نادانی و جهل و اشتباه آنها در گذری و در مجازات آنان تعجیل نکنی. کسی که کارهای (خانه، معاز، کارگاه و کار خانو)ه تو را انجام می دهد این است که بدانی خودنود تو او را از یک پدر و مادر خلق کرده است (آدم و حوا). تو مالک و خالق او نیستی و روزی او نیز در دست تو نیستی. پس به او نیکی کن و آزارش ده»

چرا باید حقوق کارگر مشخص باشد؟

احادیث پر شمار در زمینه حقوق کارگر

لزوم تعیین دستمزد قبل از انجام کار

در حدیثی، حضرت صادق (ع) توصیه به پرداختن به کارهای خیر را کرده است که آن‌ها که در قیامت خشک شود در این دنیا به روایتی دیگر و جدا داده شده است که کار فرما کار خود را از انجام کار نیک باز نهد، و اگر جدا داده شود او شریک است و بر عکس اگر کار فرمایی مانع کار گش شود و او از آن باز نماند کار خیر دارد (مثلا اقامه نماز جماعت در مسجد و یا در اجتماع که نماز جمعه را بخواهد) در واقع بخشی از نگاه او به عهده‌دار گرفته است و نماز جمعه را بدین‌واژه کرده است.

تمامی این سفارشات متعدد و موکد، نشان از اهمیت و حتی لزوم عمل به این سفارشات است که رابطه و تعامل انسانی و اخلاقی میان کار فرما و کار گش را برقرار می‌دارد. تعلیمی که در آن علاوه بر انجام شدن کار مشخص و پرداختن به کارهای خیر، حقوق متناسب با آن، باید کرامت انسانی کار گش حفظ شود و او را شرافت اخلاقی کار فرما نیز به‌طور پر بسو این یکی از چیزهایی است که از دستفرازان جامعه ما به شدت کم رنگ شده و اهمیت و عظمت خود را از دست داده است.

سلیمان جعفری یکی از اصحاب و یاران حضرت رضا (ع.و.ع) نقل می کند که روزی در خدمت آن حضرت بودم و از انوار و جودش بهره می بردم. چندی گشت که از دستم، کار من بآن حضرت تمام شد. اجازه مرخصی گرفتم تا به خانه برگردم. امام (ض.ع) فرمود:

«اگر میا هستی، با من بیا و امشب را مهمان من باش.» با شنیدن این جمله از امام، سراسر وجود من را شوق و شغفی وصف ناشدنی فرا گرفت. برادرستی امام را به منزل خویش دعوت کرده؟! خداوند را به سبب این نعمت شکر نکردم! اشتیاق تمام دعوت امام را پذیرفتم و هرگاه ایشان به نوبت می نشستند و من می رفتم و آنرا می نوشتم.

خشم امام از دستمزد کارگر

رسالة حققة اماماد سجاد (ع):

حق کسی که
کارهای تو را انجام
می دهد این است
که بدانی خداوند
تو و او را از یک پدر و
مادر خلق کرده است
تو مالک و خالق او
نیستی و رزق او نیز
در دست تو نیست.
پس به او نیکی کن و
آزارش مده.

زمانی که به خانه امام رسیدیم، چند تن از کارگران امام را دیدیم که مشغول تعمیر و مرمت بخش هایی از خانه بودند. اما در میان ایشان شخصی بود که امام را شناخت. امام از کارگران خود پرسید: «این شخص کیست؟» جواب دادند: «کارگری است که او را ارجح کرده ایم تا به ما در تعمیر خانه کمک کند». امام پرسید: «دستمزداور انعامین کرده اید؟» گفتند: «نه نه، بهیچ وجه به او کار ندادیم. او نمایانند و بیچاره ای است. هر چه که بخواهد بهیچ قیمت می کند و راضی خواهد بود». امام از این پاسخ بسیار برآفت و صمیمانه ای به او پرسید: «فدایت شو! چرا این احت شدید؟» فرمود: «من بارها به اینان گفته ام که هیچ کاری را استخدام نکنند مگر آن که قبل از شروع کار، دستمزدی را تعیین کنند. پرسیدم: «یا بن رسول...! احکم این فرمایش شما چیست؟» مگر چه سادی داد که اتمام کار، دستمزد را شمار نیتیم کنیم و به او بپردازیم؟ اگر قصد احجاف در حق او را نداشته

CMYK